

MANTOJUMA PIENĒMŠANAS SEKAS

CONSEQUENCES OF ACCEPTANCE OF INHERITANCE

Kristīne Zīle, Mg. iur.

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes doktorante,
Civiltiesisko zinātņu katedras lektore, zvērināta advokāte

Summary

Inheritance is an aggregate of all movables and real estate, as well as transferable rights and obligations, the deceased (or a person legally presumed as deceased) owned at the time of his/her actual or legally presumed death. Accordingly, it can be concluded that the inheritance mass, i.e., the inheritance which shall be accepted by the heirs, will comprise only "transferable rights and obligations". As of the moment inheritance is accepted and acquired, all rights and commitments of the deceased, as long as such do not expire with the deceased person, shall pass to the heir. The heir shall benefit from all transferable rights and shall bear the burden of all transferable obligations which have not expired by the death of the deceased person. Therefore, it is essential to determine which are those individual rights and commitments that are not inherited, and what procedural steps shall be taken by the creditor to make sure that the heirs will be bound to comply with the obligations that have been inherited.

Atslēgvārdi: mantojuma pieņemšana, personiskās tiesības, preklūzija, bezmantinieku manta.

Key words: acceptance of inheritance, individual rights, preclusion, the escheat.

Latvijā par mantojuma tiesībām parasti runā maz vai nerunā nemaz. Iespējams – lai nepiesauktu nelaimi.¹ Laikam jau tāpēc arī mantojuma tiesības kā tiesību nozare ir samērā smagnēja un izmaiņas piedzīvo reti. Tomēr pagājušais gads iezīmēja vairākus būtiskus notikumus mantojuma tiesībās Latvijā – apritēja 10 gadi, kopš mantojuma lietu vešana tika nodota zvērinātu notāru pārziņā,² stājās spēkā grozījumi bezmantinieka mantas tiesiskajā regulējumā, un tika atjaunota preklūzija,³ dažus, bet būtiskus grozījumus mantojuma tiesībās ieviesa arī jaunais rīcībspējas tiesiskais regulējums, kas stājās spēkā 2013. gada 1. janvārī. Savukārt Saeimā tiek izskatīti grozījumi⁴ Civillikuma⁵ (turpmāk – CL) Mantojuma tiesību

¹ Sk., piemēram, Luksa M. Testaments – nelaimes piesaukšana vai īpašuma lietu sakārtošana? Pieejams: <http://www.lvportals.lv/skaidrojumi.php?id=227799> [aplūkots 15.03.2014.].

² 2003. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi Civillikumā (Grozījumi Civillikumā: LR likums 12.12.2002. Latvijas Vēstnesis, 2002, 20. decembris, Nr. 187 (2762)) un Notariāta likumā (Grozījumi Notariāta likumā: LR likums 24.10.2002. Latvijas Vēstnesis, 2002, 13. novembris, Nr. 165 (2740)), saskaņā ar tiem mantojuma lietu vešana tika nodota zvērinātu notāru pārziņā.

³ Likumprojekts "Grozījumi Civillikumā" (Nr. 147/Lp11). Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/03415B181F1CF573C2257B0200498393?OpenDocument> [aplūkots 15.03.2014.]. Izsludināts 30.01.2013., grozījumi Civillikuma 416. un 705. pantā spēkā no 01.07.2013.

⁴ Likumprojekts "Grozījumi Civillikumā" (Nr. 411/Lp11). Pieejams: <http://titania.saeima.lv/LIVS11/saeimalivs11.nsf/0/31D92768E1D1090DC2257C3F004F7C32?OpenDocument> [aplūkots 15.03.2014.].

⁵ Civillikums: LR likums 28.01.1937. Ziņotājs, 1993, 14. janvāris, Nr. 1.

daļā, bet LR Tieslietu ministrijā joprojām turpinās darbs⁶ pie pārējo grozījumu izstrādes saskaņā ar CL Mantojuma tiesību daļas modernizācijas koncepciju.⁷

Saskaņā ar CL 382. pantu mantojums ir kopība, kurā ietilpst visa kustamā un nekustamā manta, kā arī citiem atdodamās tiesības un saistības, kas mirušam vai par mirušu izsludinātam piederējušas viņa patiesās vai tiesiski pieņemamās nāves laikā. Attiecīgi jau no šīs normas secināms, ka mantojuma masā un secīgi – mantojumā, kuru pieņems mantinieki, ietilpst vienīgi “citiem atdodamās tiesības un saistības”. Saskaņā ar CL 701. pantu ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku. Tas nozīmē, ka uz mantinieku gulstas ne tikai mantojuma atstājēja tālāk nododamās tiesības, bet arī pienākums izpildīt saistības, kuras nav izbeigušās ar mantojuma atstājēja nāvi. Tāpēc ir svarīgi noskaidrot, kādas mantojuma atstājēja personiskās tiesības un saistības nepāriet mantojumā un kādas procesuālās darbības ir jāveic kreditoram, lai mantiniekam būtu pienākums izpildīt saistības, kas pārgājušas mantojumā.

Saskaņā ar CL 704. pantu tiesības, kas bijušas piešķirtas vienīgi mantojuma atstājēja personai, uz mantiniekiem nepāriet. Savukārt CL 705. panta otrā daļa noteic, ka ar mantojuma iegūšanu uz mantinieku pāriet līdz ar mantojuma atstājēja tiesībām arī visas viņa saistības, izņemot tīri personiskās.

Jautājums par to, kura tiesība vai saistība ir tīri personiska, galvenokārt izšķirams, vadoties no pašu tiesību vai saistību rakstura (piemēram, lielākā daļa tiesību un saistību kas izriet no ģimenes tiesībām, ir personiska rakstura), tomēr ir iespējamas situācijas, kad tas ir pasakāms vienīgi pēc padziļināta izvērtējuma, piemēram, tiesas procesa gaitā.

Juridiskajā literatūrā⁸ ir izteikts viedoklis, ka mantojuma kopībā neietilpst dzīvojamās telpas īres tiesības. Likuma “Par dzīvojamo telpu īri” 14. panta ceturrtā daļa paredz, ka īrnieka nāves vai rīcībnespējas gadījumā, kā arī dzīvesvietas maiņas gadījumā pilngadīgs ģimenes loceklis, ja tam piekrīt pārējie pilngadīgie ģimenes locekļi, ir tiesīgs prasīt dzīvojamās telpas īres līguma noslēgšanu ar viņu iepriekšējā īrnieka vietā, nemainot iepriekšējā īres līguma nosacījumus. Nav pamata uzskatīt, ka šī norma rada tiesības dzīvojamās telpas īres tiesību mantošanai, tās ir no speciālā likuma izrietošas tiesības konkrētai personai prasīt jauna īres līguma noslēgšanu. Šādu viedokli ir atbalstījusi arī tiesu prakse, atkārtoti norādot uz dzīvojamās telpas īres tiesībām kā personiskām tiesībām, kas saistītas ar īrnieka personu.⁹ Interesanti, ka savukārt Vietējo Civillikumu kopojuuma 4112. pants kādreiz noteica gluži pretējo, t. i., ar vienas puses nāvi nomas vai īres līgums neizbeidzas, ja vien tas nav bijis tieši norunāts vai ja līgumu turpināt nav bijis pieļaujams aiz sevišķiem tiesas atzītiem iemesliem.¹⁰

Par mantojamām un nemantojamām tiesībām ir pamats runāt, arī skatot jautājumus par īpašuma tiesību atjaunošanu bijušo zemes īpašnieku mantinieku

⁶ Pieejams: <http://www.tm.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzidaliba/darba-grupas> [aplūkots 15.03.2014.].

⁷ Koncepcija par Civillikuma Mantojuma tiesību daļas modernizāciju (informatīvā daļa). Pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=3232> [aplūkots 15.03.2014.].

⁸ Sk., piem., Krauze R., Gencs Z. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Mantojuma tiesības (382.–840. p.). Rīga: Mans Īpašums, 1997, 12. lpp.

⁹ Sk., piem., LR AT Senāta 2013. gada 30. oktobra lēmumu lietā Nr. SKC-235/2013, C32131508 [nav publicēts].

¹⁰ Vietējo Civillikumu kopojuums (Vietējo likumu kopojuuma III. daļa), 4112. pants. Rīga: Valtera un Rapas akciju sab. izdevums, 1928.

mantiniekiem. Tā 2007. gada 10. oktobrī LR AT Senāts kasācijas kārtībā izskatīja lietu par īpašuma tiesību atjaunošanu.¹¹ Prasību bija cēlusi nekustamo īpašumu bijušās īpašnieces vedekla. Prasībā lūgts konstatēt juridisku faktu, ka prasītāja ir pieņēmusi sava mirušā vīra Pētera P. atstāto mantojumu pēc viņa nāves 1995. gada 3. janvārī, un norādīts, ka vīra atstātajā mantojumā ietilpst arī tiesības uz to īpašumu tiesību atjaunošanu, kas piederējuši viņa mātei un citiem radiniekiem sakarā ar nelikumīgi atsavināto īpašumu. Lietā secināts, ka speciālais likums piešķir bijušajiem zemes īpašniekiem un viņu mantiniekiem tiesības likumā noteiktajā kārtībā un termiņos pieprasīt zemi vai kompensāciju, kas ne visos gadījumos attiecināms uz mantinieku mantiniekiem. Šajā nolūkā likumā noteiktajā termiņā bija jāizsaka griba mantot, iesniedzot pieteikumu. Šādas tiesības bija arī prasītājas vīram, taču viņš tās neizmantoja no likuma pieņemšanas brīža līdz pat 1995. gada 3. janvārim. Savukārt pati prasītāja nav likumiskā mantiniece bijušajiem īpašniekiem, jo likumisko mantojuma tiesību nodibina laulība, radniecība un adopcija (CL 391. pants), savukārt prasītāja ar sava vīra radiniekiem atradās svainības attiecībās (CL 215. panta pirmā daļa – viena laulātā attiecību ar otra radiniekiem sauc par svainību), kas atbilstoši CL 398. panta otrā teikuma noteikumiem mantošanas tiesības nerada. Līdz ar to prasītāja būtu varējusi mantot tiesības uz īpašuma tiesību atjaunošanu tikai tad, ja tās ietilptu prasītājas vīra atstātajā mantojumā. Taču, ievērojot to, ka viņš sev ar speciālo likumu piešķirtās tiesības neizmantoja, tad, atklājoties viņa mantojumam, mantojuma masā neietilpa tiesības pieprasīt zemes īpašuma tiesību atjaunošanu. Tāpēc uz prasītāju nevar pāriet likumā “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” paredzētās tīri personiskās tiesības, kuras viņas vīrs nebija izmantojis.

Uz iepriekš aprakstīto Senāta spriedumu kā pamatu prasības noraidīšanai atsaucās atbildētājs citā lietā par īpašuma tiesību atjaunošanu.¹² Tomēr, kā pamatoti norādīja Senāts, šī atsaucē nebija pareiza, jo konkrētajā lietā bija citi apstākļi. Proti, iepriekšējā lietā prasību par īpašuma tiesību atjaunošanu bija cēlusi zemes īpašnieka mantiniece, kurš savas dzīves laikā nebija izmantojis speciālā likuma piešķirtās tiesības, laulātā, kurai ar bijušajiem īpašniekiem nebija ne laulības, ne radniecības, ne adopcijas attiecības. Savukārt šajā lietā prasības pamatu veidoja fakts par prasītājas tiešu radniecību ar zemes īpašnieku (prasītāja ir bijušā zemes īpašnieka māšas meita), un šo savu prasību viņa nebija saistījusi ar savas mirušās mātes tiesību realizēšanu vai nerealizēšanu. Prasības celšanas brīdī prasītājas māte bija mirusi, attiecīgi ir pamats izvērtēt, vai pašai prasītājai kā bijušā īpašnieka mantiniecei ir tiesības uz speciālā likuma “Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās” 12. pantā piešķirtajām tiesībām.

– CL 704. un 705. panta tvērums personisko tiesību aspektā ir analizēts arī saistībā ar tiesībām uz atlīdzības par miesas bojājumu, kuru sekas bijušas sakropļojums, un atlīdzības par morālo kaitējumu piedziņu,¹³ izskatot jautājumu par procesuālo tiesību pārņemšanu sakarā ar prasītājas nāvi. Senāta ieskatā, tā kā tiesības uz atlīdzinājumu mantiskas kompensācijas veidā, kas paredzēta CL 1635. pantā un CL 2349. pantā, izriet no miesas bojājuma nodarīšanas prasītājai fakta, tās atzīstamas par cieši saistītām ar prasītājas personu. Miesas bojājuma, kas kvalificējams kā sakropļojums, nodarīšanas gadījumā tiesības prasīt īpašu atlīdzību likums dod

¹¹ LR AT Senāta 2007. gada 10. oktobra spriedums lietā Nr. SKC-678. Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata-civillietu-departaments/hronologiska-seciba_1/2007/ [aplūkots 15.03.2014.].

¹² LR AT Senāta 2011. gada 26. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-38/2011 [nav publicēts].

¹³ LR AT Senāta 2009. gada 2. decembra lēmums lietā Nr. SKC-927/2009 [nav publicēts].

cietušajai personai. Šīm tiesībām ir tīri personisks raksturs, jo tās nevar pastāvēt un līdz ar to arī tikt realizētas atdalīti no cietušās personas, tādējādi tās saskaņā ar CL 704. un 705. pantu neietilpst atstātajā mantojuma masā.

Preklūzija (latīn. – *prae – claudere*)¹⁴ ir sevišķs nosacījums, ka personas, kas uzaicinājuma termiņā nebūs pieteikušas savas tiesības vai prasības uz atstāto mantojumu vai iebildumus pret nolāsīto testamentu, atzīs par tādām, kas zaudējušas šīs tiesības vai atteikušas no iebildumiem.¹⁵

Līdz 2002. gada 31. decembrim mantojuma lietu izskatīšana bija piekritīga rajonu (pilsētu) tiesām un mantojuma lietu izskatīšanas procesu regulēja Civilprocesa likums (turpmāk – CPL). Saskaņā ar CPL 327. panta pirmo daļu tiesības, kas netika pieteiktas mantojuma lietā izdarīta uzaicinājuma termiņā, tika dzēstas, proti, tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā lēma par termiņā nepieteikto tiesību un saistību dzēšanu (likumiskajā mantošanā saskaņā ar CPL 334. panta otro daļu, savukārt atzīstot pēdējās gribas rīkojumu par spēkā stājušos – saskaņā ar CPL 316. panta otro daļu). CPL 327. pants (arī 334. un 316. pants) zaudēja spēku ar 2012. gada 1. janvāri, bet nebija piemērojams jau no 2003. gada 1. janvāra visām tām mantojuma lietām, kuras pēc šī datuma tika uzsāktas pie zvērinātiem notāriem. Zvērināti notāri mantojuma lietu vešanas procesā nelēma par termiņā nepieteikto tiesību un saistību dzēšanu, tādējādi nereti radās situācijas, kad kreditori ignorēja vai vienkārši nokavēja uzaicinājuma termiņu un pie mantiniekiem par mantojuma atstājēja uzņemto saistību izpildi vērsās ilgi pēc mantojuma lietas pabeigšanas,¹⁶ jo, lai arī uzaicinājums joprojām attiecās arī uz mantojuma atstājēja kreditoriem, par uzaicinājumā noteiktā termiņa neievērošanu nekādas sekas neiestājās. Šāda situācija nepamatoti apgrūtināja mantiniekus un, ievērojot plānotos grozījumus bezmantinieku mantas tiesiskajā regulējumā, tika izstrādāti arī grozījumi CL 705. pantā, to papildinot ar otro daļu un paredzot, ka uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu. Šie grozījumi stājās spēkā 2013. gada 1. jūlijā. Tādējādi, pirmkārt, kreditori vairs nevar pie mantiniekiem vērsties pēc uzaicinājumā minētā termiņa notecēšanas, un, otrkārt, kreditora pretenzijas pieteikšana termiņā ir viens no priekšnoteikumiem, lai valsts atzītu parādu bezmantinieku mantas gadījumā,¹⁷ un pēc būtības jebkurš mantojums var kļūt par bezmantinieka mantu, jo saskaņā ar CL 689. pantu mantot aicinātajam ir tiesības mantojumu pieņemt vai atraidīt, izņēmums no šī noteikuma ir vienīgi līgumiskais mantinieks, ja viņam mantojuma līgumā nav pielīgta mantojuma atraidīšanas tiesība. Attiecīgi mantiniekiem ir atjaunota zināma drošība un noteiktība, jo vairs nebūtu jābaidās no dažādiem kreditoru nepieteiktiem prasījumiem vairāku gadu garumā pēc mantojuma pieņemšanas un apliecības par tiesībām uz mantojumu saņemšanas.

Tomēr, pirms priecāties par preklūzijas atjaunošanu un zināmas noteiktības ieviešanu mantinieku atbildībā par mantojuma atstājēja parādiem, ir jāņem vērā

¹⁴ Pieejams: <http://www.thefreedictionary.com/preclusion> [aplūkots 15.03.2014.].

¹⁵ Torgāns K. (zin. red.). Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 480. lpp.

¹⁶ Sk. arī: Zīle K. Jaunais bezmantinieku mantas regulējums. Balances Juridiskie Padomi, 2013, oktobris, Nr. 4.

¹⁷ CL 416. panta otrā daļa paredz, ka valsts atzīst parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu, kā arī tos parādus, kuri pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu.

viens būtisks aspekts. Proti, CPL 327. panta otrā daļa noteica, ka uzaicinājuma spēks neattiecas uz:

- 1) zemesgrāmatā ierakstītu prasījumu, izņemot procentus un citus blakus prasījumus,
- 2) prasījumu, kas tiesai pieteikts pirms sludinājuma par mantojuma atklāšanos,
- 3) prasījumu, kas mantiniekam zināms.

Savukārt, atjaunojot preklūziju un papildinot CL 705. pantu ar otro daļu, šāds noteikums netika paredzēts. Protams, analizējot pēc būtības bijušajā CPL 327. panta otrajā daļā minētos izņēmumus, ir saprotams, ka tie ir tādi, kuri, mantiniekam pieņemot mantojumu, ir jāzina. Zināšanas pamats izriet:

- a) no citiem normatīviem aktiem (saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma¹⁸ 1. pantā nostiprināto zemesgrāmatu publiskās ticamības principu mantiniekam ir redzams un zināms, ka nekustamais īpašums, kas ietilpst mantojuma masā, ir apgrūtināts);
- b) no kreditora rīcības (piemēram, kreditors ir izvēlējis savas pretenzijas pieteikt tieši mantiniekam, testamenta izpildītājam vai mantojuma masas aizgādnim¹⁹).

Tomēr ir apšaubāms, vai, neesot CPL 327. panta otrajai daļai līdzīgai normai, tās regulējums ir prezumējams pats par sevi, proti, ka no esošās CL 705. panta otrās daļas ir droši secināms, ka no tās izriet arī noteikumi par to, uz kādiem kreditoru prasījumiem neattiecas uzaicinājuma spēks. Līdz ar to secināms, ka visiem kreditoriem, arī tiem, kuru prasījumi nodrošināti ar publisku hipotēku, ir jāpiesaka savi kreditoru prasījumi mantojuma lietā noteiktajā uzaicinājuma termiņā.²⁰ Vienlaikus gan jānorāda, ka šāds viedoklis nebūtu atzīstams par pamatotu gadījumā, kad mantojums tiek atzīts par bezmantnieka mantu, jo CL 416. panta otrās daļas 2. teikuma gramatiskā konstrukcija atdala parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku un komercķīlu, no parādiem, kuriem šāda nodrošinājuma nav, nosakot, ka valsts atzīst parādus, kuri nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu, kā arī tos parādus, kuri pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Lai varētu izteikt pretēju viedokli, t. i., ka arī bezmantnieku mantas gadījumā visiem kreditoriem jāpiesaka savas pretenzijas uzaicinājumā noteiktajā termiņā, CL 416. panta otrās daļas 2. teikums būtu grozāms, neizdalot atsevišķi kādu kreditoru grupu, bet paredzot, ka “valsts atzīst parādus, kuri pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā zvērinātam notāram uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā un ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu”.

Taču CL 416. pants arī neder kā absolūts risinājums, lai teiktu, ka uzaicinājuma spēka neattiecināšana uz visiem kreditoru prasījumiem ir pamatota, jo, pirmkārt, CL 416. pants attiecas uz situācijām, kad mantojuma lieta tiek pabeigta ar mantojuma atzīšanu par bezmantnieka mantu, un, otrkārt, kā jau minēts iepriekš, mantojuma lietu uzsākot un izdarot uzaicinājumu, parasti nav zināms, vai mantojuma lieta beigsies ar mantojuma apliecību saņemšanu vai mantojuma atzīšanu par bezmantnieka mantu.

¹⁸ Zemesgrāmatu likums: LR likums 22.12.1937. Ziņotājs, 1993, 29. aprīlis, Nr. 16.

¹⁹ Torgāns K. (zin. red.). Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 482. lpp.

²⁰ Sk. arī: Vucēne L. Ko darīt, ja mantai nav mantnieku? Pieejams: http://www.fm.gov.lv/lv/aktualitates/jaunumi/fm_ekspertu_viedokli/47433-ko-darit-ja-mantai-nav-mantinieku [aplūkots 15.03.2014.].

Kopsavilkums

Saskaņā ar CL 701. pantu ar mantojuma pieņemšanu un iegūšanu visas mantojuma atstājēja tiesības un saistības, ciktāl tās neizbeidzas ar viņa personu, pāriet uz mantinieku. Līdz ar to ir noskaidrojams, kas saskaņā ar CL 382. pantu ietilpst mantojuma masā.

Jautājums par to, kura tiesība vai saistība ir tīri personiska, galvenokārt izšķirams, vadoties no pašas tiesības vai saistības rakstura (piemēram, lielākā daļa tiesību un saistību, kas izriet no ģimenes tiesībām, ir personiska rakstura), tomēr ir iespējamās situācijas, kad tiesības vai saistības personiskais vai tālāk nododamais raksturs ir izvērtējams vienīgi [tiesas] procesa gaitā.

Kopš 2013. gada 1. jūlija ir atjaunota preklūzija, jo ir spēkā grozījumi CL 705. pantā, to papildinot ar otro daļu un paredzot, ka uzaicinājumā (sludinājumā par mantojuma atklāšanos) norādītajā termiņā nepieteiktās kreditoru pretenzijas dzēš, izdodot mantojuma apliecību vai taisot aktu par mantojuma lietas izbeigšanu.

Izdarot grozījumus CL 705. pantā un atjaunojot preklūziju, nav atjaunoti noteikumi par to, uz kādām saistībām uzaicinājuma spēks neattiecas. Attiecīgi ir jāvērtē, vai grozījumi CL 705. pantā paši par sevi rada pamatu secinājumam, ka ir saistības, uz kurām uzaicinājuma spēks neattiecas, jeb visiem kreditoriem ir pienākums pieteikt savas kreditora pretenzijas uzaicinājumā norādītajā termiņā.